ACHARYA SCHOOL OF DESIGN
LIBRARY
Date 30-3-23
BENGALURU

AECC05.5

Reg. No. | | | | | | | | |

I Semester B.A/B.Music/BFA/BPA/BSW Degree Examination, March/ April - 2023

LANGUAGE SANSKRIT

Gajendra moksha sangraha, Grammar and comprehension

Paper : I

(Scheme NEP 2021-2022 and Onwards)

Time : 2½ Hours **Maximum Marks :60**

Instructions to Candidates: 1) **Answer in Sanskrit/Kannada/English**

2) **Question No I,V and VI should be answered in Sanskrit only.**

I. समीचीनं उत्तरं चित्वा लिखत। **(10×1=10)**

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose the correct Answer.

1) वेदाः कति?

अ) पञ्च आ) दश इ) चत्वारः ई) सप्त

2) "गजेन्द्रं मोक्षम्" काव्यस्य रचयिता कः?

अ) श्रीहरप्रियः आ) श्रीरामप्रियः इ) श्रीहरिप्रियः ई) श्रीरङ्गप्रियः

3) महाकाव्यस्य कर्ता कः?

अ) माघः आ) मेघः इ) ओघः ई) राघवः

4) गजेन्द्रं का उपदिष्टवती?

अ) पार्वती आ) कपोती इ) भानुमती ई) गुणवती

5) गन्धर्वः केन शप्तः आसीत्?

अ) देवलेन आ) कायलेन इ) मायलेन ई) कपोलेन

6) नक्रः पूर्वजन्मनि कः आसीत्?

अ) यक्षः आ) गन्धर्वः इ) किन्नरः ई) मानवः

7) नवनीतं कस्मात् द्रवति?

अ) आत्मतापात् आ) अग्नितापात् इ) सूर्यतापात् ई) मन्त्रात्

[P.T.O.

8) विपश्चिका पदस्य अर्थ: क:?

अ) पाणी आ) कणा इ) वीणा ई) वाणी

9) गजयूथं कम् अन्विशत् गतम्?

अ) जलशयम् आ) सरोवरम् इ) नदीम् ई) वापीम्

10) बालरुपी विष्णु: कुत्र शेते?

अ) भूमौ आ) वटपत्रे इ) आम्रपत्रे ई) कमलपत्रे

II. द्वयो: प्रबन्धरुपेण उत्तरं लिखत (2×8=16)

ಎರಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Write an essay on any **Two** of the following.

1) विष्णु: गजेन्द्रं कथं ररक्ष? विवृणुत।

ವಿಷ್ಣು ಗಜೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿದನು? ವಿವರಿಸಿರಿ.

Describe How the vishnu protected gajendra.

2) श्रीरङ्गप्रियस्य देश-काल कृतीनां विषये लिखत

ಶ್ರೀರಂಗಪ್ರಿಯರ ದೇಶ ಕಾಲ-ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the life date and works of shree rangapriya

3) गजेन्द्र मोक्षसङ्गहस्य कथां लिखत।

ಗಜೇಂದ್ರ ಮೋಕ್ಷ ಸಂಗ್ರಹದ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on गजेन्द्र सङ्गह:।

III. त्रयाणां श्लोकानां अनुवांद कृत्वा विवृणुत। (3×3=9)

ಯಾವುದಾದರೂ **ಮೂರು** ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any **Three** shlokas.

1) सोऽयं तृषाकुलित-मानस-मत्त-हस्ती
कण्ठीखानपि सकम्प-तनून् विधास्यन्।
विक्रान्त विश्वमति-लङ्गित-मेघनादं
सौमित्रि-बाण इव गर्जितमुत्ससर्ज॥1॥

2) एकाधिपत्यं तव कुत्र यातं

क्व तद्बलं धाम च सर्वमान्यम्।
दुर्निग्रह–ग्राह–गृहीत–पाद
मात्मानमद्यापि कुतो न वेत्सि।।2।।

3) सत्यं समस्तमपि सत्यवती सुतस्य
वक्त्राब्ज–निःसृत–वचो–न हि मेऽत्र जातु।
सन्देह लेश इति निश्चित बुद्धिरस्ति
येषां त एव पुरुषा अधिकारिणोऽस्मिन्।।3।।

4) आयाहि देव करुणाकर पुण्यमूर्ते
रक्षस्व दीनमतिदुस्तर–दुःख–मग्नम्।
क्षुद्रोऽस्मि जन्तुरिति नाहमुपेक्षणीयः
त्वां पक्षपात–रहितं कथयन्ति सन्तः।।4।।

5) योऽयं गजस्य हि पुरा नर–राज आसीत्
भक्तोत्तमोऽपि मुनिना भव कुञ्जरेति।
शप्तोऽद्य दुर्लभतमं निधिमाप देवं
शापोऽप्यदर्क–सुखदो विमलेन्द्रियाणाम्।।5।।

IV. **द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत** (2×3=6)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context any **Two** of the following sentences.

1) अङ्गार – वृष्टिमवनौ कुरुते किमद्य।
2) सहस्त्र – नेत्रत्वमिति प्रसिद्धिः।
3) सर्वर्तु – भोग्यं – ऋतुवत् प्रयितं बभूव।
4) याहि याहि तरसेति जगाद।

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

अ) पञ्चानां लिङ्ग–विभक्ति–वचनानि लिखित। (5×1=5)

1) सिन्धोः 2) कीटान्
3) पादौ 4) तासु
5) यत्रेन 6) अस्मिन्
7) अहम् 8) यूयम्

आ) चतुर्णां लकार–पुरुष–वचनानि लिखत। (4×1=4)

1) आसीत् 2) अ भवन्
3) वेत्सि 4) अवेहि
5) ध्यायामि 6) भविष्यथ
7) निनदन्ति 8) जजाप

VI. परिच्छेदं पठित्वा संस्कृतभाषया प्रश्नानामुत्तराणि लिखत। (5×2=10)

महाभारतस्य रचयिता श्रीवेदव्यासमहर्षिः। सः तत्र पात्रधारी अपि। यदा यदा पाण्डवाः दुःखिताः भवन्ति स्म। तदा श्रीवेदव्यासमुनिः आगत्य तेषां दुःखं परिहरति स्म। श्री कृष्णः अपि सर्वविधं साहायं विधाय पाण्डवान् पालयति स्म। अत एव कुन्ती कथयति–हे कृष्ण! सर्वदा अस्माकं जीवने आपदः सन्तु। दुःखं भवतु। तदा भवान् आगत्य रक्षति इति विश्वासः अस्ति। सॅकलरक्षको. जागत्पतिः भवान् निरन्तरम् अस्मान् पालयतु इति प्रार्थयामि। एतेन अत्र भवतः दर्शनम् भवति। अन्ते मोक्षोऽपि भविष्यति इति मम निश्चयः। कुन्त्या विश्वासः एवः।

1) महाभारतस्य रचयिता कः?
2) पाण्डवानां दुःखं कः परिहरति स्म?
3) श्रीकृष्णः कान् पालयति स्म?
4) अस्माकं जीवने आपदः सन्तु इति का कथयति?
5) अन्ते कः भविष्यति?

____